

Retningslinier for fluebekæmpelsesarbejdet i sæsonen 1950.

Af assistent *N. J. Højgaard Olsen*, Favrholm,
og laboratorieførster *H. Wichmand*, Statens
Skadedyrlaboratorium.

I lighed med tidligere år vil det på baggrund af sommerens fluebekæmpelsesarbejde være hensigtsmæssigt at give visse retningslinier for arbejdet i den kommende sæson.

De resultater, der er opnået ved forsøg og undersøgelser i sommeren 1949, er fremkommet ved samarbejde mellem Statens Skadedyrlaboratorium og Mejeriernes Fællesorganisation, og det vil af oversigten over forsøgsresultaterne¹⁾ ses, at der har været en smuk overensstemmelse.

Dette må give de i fællesskab udarbejdede retningslinier større værdi, således at bekæmpelsesarbejdet kan få den succes, det fortjener.

1. Sprøjtarbejdets organisering.

Som tidligere nævnt har erfaringerne vist, at fluebekæmpelsen giver langt det bedste resultat, når den gennemføres kollektivt inden for de enkelte mejerikredse, således at det er mejerikredsene, der planlægger arbejdet, indkøber sprøjtemidler m. m. Derfor må det på det kraftigste anbefales, at arbejdet tages op under denne form, hvad enten det egentlige sprøjtarbejde gennemføres på den ene eller anden måde. Det er meget vigtigt, hvis der skal opnås et godt resultat, at sprøjtningen udføres på rette måde, d. v. s. med de rette sprøjter og betjent af kvalificerede folk. Kun derved opnår man, at doseringen bliver rigtig, og at arbejdet bliver tilendebragt på den kortest mulige tid, hvilket også er det billigste.

Hvor egnet sprøjtemateriale og mandskab ikke findes, er

¹⁾ I næste nr. af *Tidsskrift for Landøkonomi* gengives hovedindholdet af beretningerne om *N. J. Højgaard Olsens* undersøgelser og de af skadedyrlaboratoriet gennemførte forsøg.

det værd at overveje, om det ikke kan betale sig at entrere med allerede eksisterende sprøjteselskaber eller søge at få landbrugets maskinstationer interesseret i opgaven. Hvis arbejdet overdrages til en enkelt mand, som måske kun har een sprøjte til rådighed, vil der medgå så lang tid med sprøjtearbejdet, at de sidst behandlede ejendomme bliver for stærkt befængt med fluer, inden den første sprøjtning er endt. Dette forhold gælder ikke mindst i fluernes højsæson, hvor der på basis af ganske få fluer i løbet af 2—3 uger kan opstå en veritabel flueplage.

2. Tidspunktet for sprøjtningens udførelse.

Alle stalde bør sidst på vinteren gennemgås, og såfremt der findes fluer, må der sprøjtes omgående. Kalvebokse og andre steder, hvor der er mulighed for indendørs udklækning af fluer, bør renses grundigt, gødningen udkøres og helst nedpløjes eller dækkes i bunden af møddingen.

Nogen bestemt dato for påbegyndelsen af den første sprøjtning kan ikke angives, da det er afhængigt af forårets indtræden, og det vil igen sige af mulighederne for udendørs udklækning af fluer.

Generelt kan det dog anbefales at begynde den første sprøjtning omkring 1ste halvdel af april.

Hvor mange gange der skal sprøjtes, afhænger i nogen grad af sæsonens vejrlig. Er sommeren varm og tør, frembyder den langt større udviklingsmuligheder for fluerne, end når den er køligere og regnfuld, og følgelig må man være forberedt på, at der skal sprøjtes flere gange i det første end i det sidste tilfælde.

Et andet forhold, som øver den største indflydelse på sprøjtningens omfang, er de enkelte sprøjtemidlers effektivitet.

3. Hvilke midler kan anbefales?

a) *D. D. T.-midlerne (Pentaklor).*

Disse midlers anvendelighed er ret begrænset over for fluer, idet resistensen over for dem efterhånden er udbredt over hele landet.

b) *Hexaklormidlerne,*

hvoraf der nu findes et ret stort antal anerkendte, kan med held anvendes de fleste steder. Man må dog være forberedt på en forholdsvis kort varighed af virkningen i den varme del af sæsonen. Endvidere har der i den forløbne sæson vist sig en begyndende resistens mod hexaklor, hvilket må tages i betragtning ved tilrettelæggelsen af fluebekæmpelsen.

c) *Chlordane-midlerne.*

Alle de afprøvede chlordane-midler har den forløbne sæson haft en udmærket og meget langvarig virkning, således at een sprøjtning i reglen har været tilstrækkelig til at holde de behandlede ejendomme fuldstændig fri for fluer. Det ser ud til, at det er disse midler, der bør vises størst interesse i den kommende sæson; Statens Skadedyrlaboratorium har anerkendt flere chlordane-midler til fluebekæmpelse.

d) *Andre nye midler.*

Der dukker stadig nye midler op, og af dem er et amerikansk præparat ved navn »Toxaphene« afprøvet i den forløbne sæson. Som det vil fremgå af beretningen, har det i de praktiske forsøg vist en virkning på højde med chlordane-midlerne, hvorimod afprøvningen af de besprøjtede vægflader med skadedyrlaboratoriets fluestammer viste en noget varierende virkning, og noget lignende er fundet ved forsøg med DDT-resistente fluebestande i U. S. A.

Spørgsmålet om dets giftighed over for husdyr er ikke tilstrækkelig klarlagt, hvorfor man bør udvise forsigtighed ved dets anvendelse.

Om hexa- og oktaklormidlernes giftighed overfor husdyrene henvises iøvrigt til de undersøgelser og observationer, der har været foretaget på dette område i den forløbne sæson, og hvorved det blev fastslået, at en fornuftig sprøjtning med de nævnte midler ikke havde nogen uheldig virkning på sunde dyr. Det må dog frarådes at sprøjte direkte på dyrene og deres foder, og ligeledes undgå en stærk forstøvning af sprøjtevædskerne, som i denne form kan påvirke slimhinderne i uheldig retning, og desuden giver for stort spild.